

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

II. Refellitur calumnia ex iis quæ gesta sunt post eorum voluminum editionem: quæ damnata sacri Consistorij decreto, & Episcoporum sententia; Libertatibus illæsis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15591

Isa. Habermi Ec-
clesiæ Parisi. Theo-
logus, nunc Epi-
scopus Vabrensis
in Ruthenis.

præcipuè curans, ut Regni Gallici dignitate verbis atrocibus violata, hanc etiam nefandi schismatis labem inurat Ecclesiæ Gallicanæ, tanquam in eo sit ut propediem erumpente dissidio, novus Patriarcha, velut caput insititium jam lacero corpori & detruncato imponatur. Hujus facinoris calumniam vir clarissimus, & nominis æquè ac eruditionis celebritate conspicuus, Isaacius Habertus, elegantissima & fortissima oratione dispulit. Enimvero quia perfidus ille artifex imaginarij schismatis, inter cetera deploratæ causæ argumenta, malè conceptam opinionem veluti tibicine quodam fulcire videtur editione duorum voluminum quæ sub Libertatum Ecclesiæ Gallicanæ titulo prostant, eoque nomine in invidiam omnes Regni ordines trahere nititur, ac si eo proposito publicatum esset illud opus, ut sacrosanctæ sedis apostolicæ auctoritas veluti ludibrio quodam traduceretur, Episcoporum jura profligarentur, & his artibus omnium animi ad mediatum dissidium provocarentur, necesse est ut in isto etiam capite calumnia illa studiose præteratur, quò & calumniatoris supinitas in affingendo crimine pateat, & Libertas Ecclesiæ Gallicanæ asseratur, quæ veluti per insidias hoc dicendi genere contra fas omne impudentissimè petitur. Cùm autem sacra quoque Imperij Gallici jura & fori quotidianam trituram hæc quæstio complectatur, in eam sagaci cura incumbendum est, & deinde sollicitè perspicendum, an volumina illa debitam sedi apostolicæ pietatem lædant; an verò operis illius à viro pacis & tranquillitatis publicæ studiosissimo compositi suggillatio, Impostoris illius Pseudo-Galli audaciæ sit adscribenda. Tantum onus sicut ultro suscipere temerarium foret, ita impositum detrectare religiosum, ei potissimum, cujus omnis in obsequio virtus sita est; maximè verò cùm ea sit Ecclesiæ Gallicanæ causa, quæ nullis adjumentis egeat, & rationibus probè subductis, paria semper cum æquitate faciat. Fiducia igitur juris atque imperio frerus, provinciam mihi mandatam suscipio; sperans neque me apud æquos bonosque gratiam desideraturum, neque causæ, tenuitatem ingenij mei obfuturam.

II. Poterat sanè hoc argumento harios noster superfedere, nisi eum animi ægri impotentia in calumnias præcipitem daret. Nullum namque ab horum voluminum editione discrimen in Ecclesiam derivari poterat, cùm & auctoritate publica destituerentur, & Nuntij Pontificij querelishac de re apud Regem delatis optimè cautum

esset. Titulus ille Libertatum Ecclesiæ Gallicanæ Pontificis Apocrisarium omnia etiam tuta timentem commovit, suspicantem scilicet aliqua nova dogmata in detrimentum apostolicæ sedis his libris proculdi. Auxit metum importunè aliquibus locis ingesta Tomo primo aliquot impiarum sententiarum mentio; nempe, *Nihil juris in Gallicanas Ecclesias Romano Pontifici sex primis seculis competitivisse. Clodovei temporibus Regem summum in terris & primum à Christo Caput Ecclesiæ Gallicanæ fuisse, non autem Papam. Non licere Papa extra diæcesim suam excommunicationes ferre. & ejus generis alia.* Eximia illa quæ in Gallia semper viguit ad Summum Pontificem colendum propensio, & impensa Eminentissimi Cardinalis Ducis Richelij cura ad retinendam Regni & Ecclesiæ pacem, Sanctoris Consistorij Decretum statim provocavit, quo Librorum istorum commercio est interdictum. Quod non ita interpretari oportet, ac si Libertates Ecclesiæ Gallicanæ Regis Decreto profligatæ essent. Tot enim illi tantique labores, quos ad socios juvandos, ad fines Regni tuendos proferendisque Rex Christianissimus impendit, id suspicari neminem patiuntur, ut pro desertore eorum jurium habeatur, quæ ab invictissimis Regibus Clodoveo & Carolo Magno & à sanctissimo & immortalis memoriæ Rege Ludovico IX. sub Libertatis Ecclesiæ Gallicanæ nomine, Coronæ Regiæ assera sunt. Eo consilio tantum interdictio decreta est, ut omnibus constaret justis Nuntij petitionibus locum esse, & alienas à Gallorum sententia & moribus opiniones apud nos non foveri. Ejusdem Eminentissimi Cardinalis operâ cogitur Episcoporum, qui erant in comitatu, cæcus satis frequens: qui profanas vocum novitates exosi, diris totum opus extemplo devoverunt, non scrupulosa inquisitione solertiam, sed celeritate studium suum probare satagentes. Quod tamen per temporis angustias non licebat, in gravissimos aliquot Theologos discutendi operis laborem refuderunt: qui mandata potestate, & quasi vicaria, distringendarum impiarum sententiarum, & publicè, si quæ inter legendum inciderent, proscribendarum munere defungerentur. Ex ordine rei gesta satis se prodit impacta calumnia, ita ut legis Remmiæ reum pœnæ subducere nullo rhetorum colore fas sit. Scilicet ex eorum voluminum editione schisma rimendum erat, quorum corpus auctoritate publica proscriptum est, eò solum prætextu, ut dixi, quòd cruda quædam & minùs decocta verba quibusdam

scriptoribus abhinc quinquaginta annis exciderant; cum labentibus patriæ rebus, & regno in partes scisso, Principis caput colore pietatis quaesito petebatur.

III. Sed nolo in ea hæere responsione, quæ argumenti imbecillitatem prodit, & mentem averfam impostoris. Majus aliquid molendum est. Docendum nempe, editio- ne illorum voluminum, quibus Libertares Ecclesiæ Gallicanæ continentur, schisma- tibus viam præcludi, non recludi. Absit au- tem ut sacri Concilij Decretum imminuere velim, aut Episcoporum sententiam infrin- gere, qui justis suffragiis pietatem adversus profanas aliquot voces ulsi sunt. Hoc unum duntaxat assero, eum qui religioso & sincere animo expendendarum Ecclesiæ Galli- canæ Libertatum partes in se recipit, rec- tam inire viam quam persequi oporteat ad avertendam Ecclesiæ & Regni dissensio- nem. Atque adeo si intra hosce fines coër- ceri possit editio Syntagmatis illius politici, consilium editoris ita interpretari par erit, ut procuratum ab eo fuisse dicamus duarum potestatum consortium, potius quam earum dissidium ab homine privato tentatum. Quotidie in iis negotiis versamur quæ in confinio jurisdictionis ecclesiasticæ & regni posita sunt. Nihil frequentius apud summa Curiarum tribunalia quæ vice sacra judi- cant, iis litibus quæ fori præscriptionibus continentur. Itaque non malè merentur de re publica qui sacrorum finium regundo- rum arcanam disciplinam in lucem emit- tunt; ut neminem lateat quæ ratio iis re- nenda sit quibus propositum est offensio- nis ob confusos jurisdictionum fines plerun- que accensas præcavere. Non aliunde enim uberior contentionum leges & proventus in societatem humani generis redundare so- let: quæ in apertum aliquando bellum apud Reges erumpunt, & schismaticam divisio- nem velut aliquod bellum sacrum (in quo de finibus disceptabatur olim) in Ecclesiam important.

IV. Legendum illud schisma, & omni- bus seculis deplorandum, quod florentissi- mas Orientis Ecclesias à Capite suo avulsit, non in aliam causam conjiciendum est, quàm in contentionem quæ ob Diæceses malo more usurpatas exarsit. Non enim in eam hæresim, quæ de Processione Sancti Spiritus dimicantes Ecclesias postea colli- sit, referenda est hujus dissidij causa, sed in eam, de qua dixi, Diæcesion usurpatio- nem; unde nata est Græculis occasio de summis Christianæ religionis capitibus, & certis quibusdam Disciplinæ articulis, litis movendæ adversus Romanam Ecclesiam,

ut secessionem suam necessariam omnibus comprobarent. Rem certam narrabo, etsi fortasse non omnibus obviam qui mediæ ætatis scriptores terunt. Leo Isaurus per omnes Imperij Constantinopolitani provin- cias usum Imaginum in templis Edicto abrogavit, & confringi jussit. Gregorius II. & III. coactis Romæ Conciliis tantum nefas damnarunt, & contumaces anathe- mate defixerunt. Hinc qui Ravennæ & in ceteris Italiæ provinciis excubabat exerci- tus, conjunctis populorum studiis in rebel- lionem adeo præfractè erupit, ut de novo Imperatore constituendo cogitaret, nisi Gregorius Pontifex summa auctoritate in- tercessisset, in eo sistendum ratus, ut com- munionem Ecclesiæ, non Imperij dignitate, Leoni esset interdictum. Quoniam tamen à Pontifice non sanè nominatum, sed per con- sequentiam quandam, absentus erat Ec- clesiæ communionem, atque inde rebellionis occasio erat profecta, dolorem suum ita ul- tus est, ut supra patrimoniorum & latifun- diorum capionem quæ in Sicilia & Cala- bria sita erant, earum omnium provincia- rum quæ à Sicilia usque ad Thraciam per Illyricum, Epirum, Achaïam, & Macedo- niam porrigebantur, administrationem ab Ecclesia Romana avelleret, & Constanti- nopolitanæ tribueret.

V. Post quinquaginta exinde annos, oc- casione septimæ Synodi Nicenæ captata, quò Legatos suos misit Hadrianus I. ut Ec- clesiæ laboranti in Oriente & ob Imagines contractas discissæ opitularetur, restitutio- nem Diæceseos abscissæ tanto justius peti- vit, quòd Ecclesia Romana per summum scelus hanc vim passa erat ab ea hæresi quæ tum in Synodo proscribebatur. Sed nihil promovit Legatorum conatus, ut hac de re graviter apud Carolum Magnum Franco- rum Regem conqueritur Hadrianus; adeo ut animo fixum sibi esse profiteatur Græcos illos tot monitionibus rebelles, & alienæ Diæceseos pervasores pertinacissimos, nisi quantoocyus eam Ecclesiæ Romanæ resti- tuant, inter hæreticos censere. *De Diæcesi, inquit ille, S. nostre Romane Ecclesia tam Archiepiscoporum quàm Episcoporum, seu de Patri- montis, iterum increpantes commonemus, ut si noluerit ea sanctæ nostre Romane Ecclesie resti- tuere, hæreticum eam pro hujusmodi erroris per- severantia esse decernemus.* Primò fortasse omnium in mentem venit Hadriano, ut quæ à Canonibus excommunicatione tan- tum plectitur alienorum Bonorum injusta detentio, in hæreseos censum veniret, ob destinatum & defixum in errore illo propo- situm. Quæ anathematis comminatio effe-

Vide lib. 3. cap. 11. §. 3.

Anastasio in vita Gregorij.

In Apologico ad Carolum pro ima- ginibus (sub fi- nem: *Dudum quippe quando est pro sacris Imaginibus ere- ctione adhorati sumus, simili us- da & de Diæcesi tam Archiepisco- porum quàm Episcoporum san- ctæ Catholice & Apostolicæ Ro- mane Ecclesie communionem quæ prius resti- tuere: quæ tunc cum patrimonij nostri abstine- ram, quante sa- cras Imagines de- posuerunt, & nec responsum quod- libet exinde dele- rant.*

A ij

677. Nazian. Orat. ad 110. Pa- trum. 1176. 1177. 1178. 1179. 1180. 1181. 1182. 1183. 1184. 1185. 1186. 1187. 1188. 1189. 1190. 1191. 1192. 1193. 1194. 1195. 1196. 1197. 1198. 1199. 1200. 1201. 1202. 1203. 1204. 1205. 1206. 1207. 1208. 1209. 1210. 1211. 1212. 1213. 1214. 1215. 1216. 1217. 1218. 1219. 1220. 1221. 1222. 1223. 1224. 1225. 1226. 1227. 1228. 1229. 1230. 1231. 1232. 1233. 1234. 1235. 1236. 1237. 1238. 1239. 1240. 1241. 1242. 1243. 1244. 1245. 1246. 1247. 1248. 1249. 1250. 1251. 1252. 1253. 1254. 1255. 1256. 1257. 1258. 1259. 1260. 1261. 1262. 1263. 1264. 1265. 1266. 1267. 1268. 1269. 1270. 1271. 1272. 1273. 1274. 1275. 1276. 1277. 1278. 1279. 1280. 1281. 1282. 1283. 1284. 1285. 1286. 1287. 1288. 1289. 1290. 1291. 1292. 1293. 1294. 1295. 1296. 1297. 1298. 1299. 1300. 1301. 1302. 1303. 1304. 1305. 1306. 1307. 1308. 1309. 1310. 1311. 1312. 1313. 1314. 1315. 1316. 1317. 1318. 1319. 1320. 1321. 1322. 1323. 1324. 1325. 1326. 1327. 1328. 1329. 1330. 1331. 1332. 1333. 1334. 1335. 1336. 1337. 1338. 1339. 1340. 1341. 1342. 1343. 1344. 1345. 1346. 1347. 1348. 1349. 1350. 1351. 1352. 1353. 1354. 1355. 1356. 1357. 1358. 1359. 1360. 1361. 1362. 1363. 1364. 1365. 1366. 1367. 1368. 1369. 1370. 1371. 1372. 1373. 1374. 1375. 1376. 1377. 1378. 1379. 1380. 1381. 1382. 1383. 1384. 1385. 1386. 1387. 1388. 1389. 1390. 1391. 1392. 1393. 1394. 1395. 1396. 1397. 1398. 1399. 1400. 1401. 1402. 1403. 1404. 1405. 1406. 1407. 1408. 1409. 1410. 1411. 1412. 1413. 1414. 1415. 1416. 1417. 1418. 1419. 1420. 1421. 1422. 1423. 1424. 1425. 1426. 1427. 1428. 1429. 1430. 1431. 1432. 1433. 1434. 1435. 1436. 1437. 1438. 1439. 1440. 1441. 1442. 1443. 1444. 1445. 1446. 1447. 1448. 1449. 1450. 1451. 1452. 1453. 1454. 1455. 1456. 1457. 1458. 1459. 1460. 1461. 1462. 1463. 1464. 1465. 1466. 1467. 1468. 1469. 1470. 1471. 1472. 1473. 1474. 1475. 1476. 1477. 1478. 1479. 1480. 1481. 1482. 1483. 1484. 1485. 1486. 1487. 1488. 1489. 1490. 1491. 1492. 1493. 1494. 1495. 1496. 1497. 1498. 1499. 1500. 1501. 1502. 1503. 1504. 1505. 1506. 1507. 1508. 1509. 1510. 1511. 1512. 1513. 1514. 1515. 1516. 1517. 1518. 1519. 1520. 1521. 1522. 1523. 1524. 1525. 1526. 1527. 1528. 1529. 1530. 1531. 1532. 1533. 1534. 1535. 1536. 1537. 1538. 1539. 1540. 1541. 1542. 1543. 1544. 1545. 1546. 1547. 1548. 1549. 1550. 1551. 1552. 1553. 1554. 1555. 1556. 1557. 1558. 1559. 1560. 1561. 1562. 1563. 1564. 1565. 1566. 1567. 1568. 1569. 1570. 1571. 1572. 1573. 1574. 1575. 1576. 1577. 1578. 1579. 1580. 1581. 1582. 1583. 1584. 1585. 1586. 1587. 1588. 1589. 1590. 1591. 1592. 1593. 1594. 1595. 1596. 1597. 1598. 1599. 1600. 1601. 1602. 1603. 1604. 1605. 1606. 1607. 1608. 1609. 1610. 1611. 1612. 1613. 1614. 1615. 1616. 1617. 1618. 1619. 1620. 1621. 1622. 1623. 1624. 1625. 1626. 1627. 1628. 1629. 1630. 1631. 1632. 1633. 1634. 1635. 1636. 1637. 1638. 1639. 1640. 1641. 1642. 1643. 1644. 1645. 1646. 1647. 1648. 1649. 1650. 1651. 1652. 1653. 1654. 1655. 1656. 1657. 1658. 1659. 1660. 1661. 1662. 1663. 1664. 1665. 1666. 1667. 1668. 1669. 1670. 1671. 1672. 1673. 1674. 1675. 1676. 1677. 1678. 1679. 1680. 1681. 1682. 1683. 1684. 1685. 1686. 1687. 1688. 1689. 1690. 1691. 1692. 1693. 1694. 1695. 1696. 1697. 1698. 1699. 1700. 1701. 1702. 1703. 1704. 1705. 1706. 1707. 1708. 1709. 1710. 1711. 1712. 1713. 1714. 1715. 1716. 1717. 1718. 1719. 1720. 1721. 1722. 1723. 1724. 1725. 1726. 1727. 1728. 1729. 1730. 1731. 1732. 1733. 1734. 1735. 1736. 1737. 1738. 1739. 1740. 1741. 1742. 1743. 1744. 1745. 1746. 1747. 1748. 1749. 1750. 1751. 1752. 1753. 1754. 1755. 1756. 1757. 1758. 1759. 1760. 1761. 1762. 1763. 1764. 1765. 1766. 1767. 1768. 1769. 1770. 1771. 1772. 1773. 1774. 1775. 1776. 1777. 1778. 1779. 1780. 1781. 1782. 1783. 1784. 1785. 1786. 1787. 1788. 1789. 1790. 1791. 1792. 1793. 1794. 1795. 1796. 1797. 1798. 1799. 1800. 1801. 1802. 1803. 1804. 1805. 1806. 1807. 1808. 1809. 1810. 1811. 1812. 1813. 1814. 1815. 1816. 1817. 1818. 1819. 1820. 1821. 1822. 1823. 1824. 1825. 1826. 1827. 1828. 1829. 1830. 1831. 1832. 1833. 1834. 1835. 1836. 1837. 1838. 1839. 1840. 1841. 1842. 1843. 1844. 1845. 1846. 1847. 1848. 1849. 1850. 1851. 1852. 1853. 1854. 1855. 1856. 1857. 1858. 1859. 1860. 1861. 1862. 1863. 1864. 1865. 1866. 1867. 1868. 1869. 1870. 1871. 1872. 1873. 1874. 1875. 1876. 1877. 1878. 1879. 1880. 1881. 1882. 1883. 1884. 1885. 1886. 1887. 1888. 1889. 1890. 1891. 1892. 1893. 1894. 1895. 1896. 1897. 1898. 1899. 1900. 1901. 1902. 1903. 1904. 1905. 1906. 1907. 1908. 1909. 1910. 1911. 1912. 1913. 1914. 1915. 1916. 1917. 1918. 1919. 1920. 1921. 1922. 1923. 1924. 1925. 1926. 1927. 1928. 1929. 1930. 1931. 1932. 1933. 1934. 1935. 1936. 1937. 1938. 1939. 1940. 1941. 1942. 1943. 1944. 1945. 1946. 1947. 1948. 1949. 1950. 1951. 1952. 1953. 1954. 1955. 1956. 1957. 1958. 1959. 1960. 1961. 1962. 1963. 1964. 1965. 1966. 1967. 1968. 1969. 1970. 1971. 1972. 1973. 1974. 1975. 1976. 1977. 1978. 1979. 1980. 1981. 1982. 1983. 1984. 1985. 1986. 1987. 1988. 1989. 1990. 1991. 1992. 1993. 1994. 1995. 1996. 1997. 1998. 1999. 2000.